

že godilo oni hip z menoj; nekaj sem imela zavitega v roki in to mi je padlo na tla. On mi z lahnim smehljanjem vzdigne in vrne. Odvrnila sem mu s kratkim: „Hvala!“ in nemudoma odšla.

Par korakov in bila sem v veži svoje hiše. Ne vem, kaj me je sililo, ozreti se v ono vežo, iz katere sem ravno prišla. Zopet sem osramočena zbežala v prvo nadstropje in jezilo me je, da sem se ozrla, kajti on je stal še v veži in me videl; kdo ve, kaj si bode mislil?

Kaj je učinil vendar oni človek mojemu srcu, da od onega hipa, ko je naju slučaj pripeljal v bližino, mi ni več tako zopern?

Ne domišljam si ničesar, vendar bi jako rada vedela zakaj, čemu je gledal za mano, ko sem ga ostavila.

10. februarja 18—

Danes petnajst dni sem bila pri prijazni gospici Jurovič. Obljubila sem jej, da jo v kratkem posetim in zato sem hotela izpolniti danes svojo obljubo. Gospodična sprejela me je z radostjo. Bila sem delj časa pri njej; pogovarjali sve se o raznovrstnih stvareh, povedali marsikaj, kar se nama je zdelo potrebno. Naklepetali sve se toliko, da nisve niti zapazili nastopivšega mraka. Hotela sem se posloviti, ali gospodična se je branila, češ, da me spremi do vežinih duri. Tu sva se še nekoliko ustavili in gotovo bi se bili še pogovarjali, ko bi jaz ne zagledala od daleč njega — Krasana. Ne ozrši se nanj, poklonila sem se gospodični Jurovič in odhitela sem domov, zadovoljna, da me je gospod Krasan videl s svojo prijateljico.

Z a k a j ?

Zakaj hitim, grobovje tiho,
Jaz vsaki dan med vrste tvoje —
Saj tukaj otec moj ne spava,
Drugod je grobič majke moje.

Pokladat hodim vence sveže,
Spominov vence na gomilo,
V katero so srcé zagrebli,
Ki je v življenji moje bilo. —

Kristina.

K u m i c a.

Spisala Trnjevka.

„Križ božji — kam bom ž njimi — kako jih odal, vzdihnil je oče Prokop, ko je zvedel da se mu je porodila šesta hčerka. Sosed Vid ima samo dve pa jima trda gre za snubače. Dandanes vpraša vsak le po petičnih — koliko je cvenka — blago srce, zdrav razum, pridne roke, to jim je deveta briga. Ko bi imel same dečke, bi me ne skrbelo, če se pa dekle porodi, prinese s seboj devet skrbi. Vsaj pravim, kam bom ž njimi in kje in kako naj jim dobim dote?“

Glej, glej mislila sem, da si nekoliko pametnejši od današnjih očetov pa vidim nisi dosti boljši, o glasi se pri

oknu sloneča modra kumica. Kako in kakšne dote našteješ svojim hčeram to toraj ti dela preglavico! In čemu že zdaj nepotrebne skrbi zaradi snubačev? Smešno! — To je vendar še prezgodaj. Hočem te pa opozoriti, nadaljuje kumica, na najboljšo doto, s katero lahko omogočiš da bodo hčere srečno in zadovoljno živele, si pošteno svoj kruh služile; če prav brez snubačev in ženinov. Znano ti je, da žensko število narašča bolj in bolj, razun tega je še mnogo samcev bodisi da se boje nesrečnega zakona ali da jih ne veseli družinsko življenje — iz česar sledi da se ženska mora sama preskrbeti. Sramotno bilo bi pač, da bi roke križem držala, brez dela pohajkovala ali v lakoti čakala na kakšnega ženina kakor loterist na svoje stavljenе številke med tem pa bi čas potekal; zato bodi tvoja prva in najsvetejša skrb, dobra vestna odgoja, ki naj bi se popolnevala v tem, da bi bila še mnogo natančnejša od deške vzgoje. Pred vsem ne sme deklica oziroma sestra nikdar slutiti ali celo čutiti da bi bila manj važno bitje nego nje bratec, žalibog da se v mnogih družinah v tem prav pogostoma greši ker se, če tudi še tako zanikrni deček višje ceni, — kakor najpridnejša deklica. Dalje naj se ne vznepuje samo pri dečkih čut samo zavesti, marveč tudi pri deklici ter jo napeljuje k samostojnosti, krepki v odločnosti in pogumu. Vrh tega naj ne zabi pri vsaki priliki navduševati jo v ljubezni za svoj mili narod slovenski ob jednom je tudi važna naloga dobre, skrbne matere hčerko pridno vaditi v gospodinjsstvu in drugih domačih delih.

„Toraj hočeš reči“, oglesi se Prokop, da „bodi ženska popolno samostojno bitje; pomisli da je to nemogoče pri sedanjih socijalnih razmerah, ker je vendar ženski delokrog še jako omejen“.

„Ženska je in mora biti samostojno bitje“, zavrnila ga je kumica. „Misliš li, da bo trajno mogoče nekatere vrste ljudem koristolovcem zadrževati svetovni napredek? Nikakor ne. —

„Pa čemu ženski samostojnost ker je nje naravni poklic: mati, soproga, gospodinja?“ seže Prokop v besedo.

„Omenila sem že zakaj ni možno vsaki slediti svojemu naravnemu poklicu mar-li ni vsled tega sveta dolžnost vplivnih krogov, ponuditi ženski priliko, da si poišče potem svoj delokrog, da nastopi v njem kakor koristen ud človeške družbe in si pošteno svoj kruh služi?“

Resnični napredek, prava omika je možna le tedaj, kadar se ženski ne bode več zapirala pot do višje omike in višje stopinje v javnem življenji.

Kar je pogovor v ožjem pomenu: da žena pri hiši tri vogle podpira to naj velja tudi v širjem pomenu za ženstvo pri narodu.

In ti ljubi Prokop preskrbi svojim hčeram vsaj tako izobražbo kakoršno je pri nas doseči možno, to bodi najlepša dota tvojim hčeram, katere ne bo možno ne napraviti ne izgubiti.

Po taki doti vpraša navadno pameten, moder, nesebičen mož, čigar srce je napolnjeno s pravo čisto ljubeznijo, ki je podlaga srečnega zakona. Ker je pa takih snubačev jako malo, je zatorej umestneje, da si hči s svojo pridobljeno duševno doto poišče rajši primeren delokrog,

v katerem lahko stanu primerno srečno in zadovoljno živi, kajti boljše je v dobrih gmotnih razmerah živeti samki, nego nesrečni zakonski ženi.

Posmeh.

I.

Misel moja se bojuje	V zračne dviga se višine
Za uzore svete,	Liki lahna ptica, —
Kot k bogovom bi molila,	A za njo strupeno smeje
Pesmi tkè jim vneta.	Bedna se resnica.

II.

Tóžbe, solze, vzdih	O da bi stemnilo
stela sem ubozih,	Solnce se nebeško,
In obupa porog	Da bi v noč zavilo
V licih zrla množih...	To gorjé človeško.

Srečni pa smijó se:
Kaj bolé te rane,
Ki tvoj brat jih nosi? —
Nas to nič ne gane..

Vida.

„Sveti Miklavž“.

Zunaj je brila ostra burja in se poigravala s snežinkami po zraku, mi pa smo koprneli v zakurjeni sobi v radovednosti in strahu. Večerja nam danes proti navadi ni dišala; bili smo nestrpni, ker se je sv. Miklavž zakasnil. Napovedan nam je bil njegov prihod, a določena ura je uže minila. Sestrica ni si mogla kaj, da ne bi vnovič boječe in jokajoče vprašala mater, je-li ne pripusti parkeljnu priti v sobo. Vnovič je dobila pritrdilo, da ne, kar jo je utolažilo; a mene ojunačilo, da sem se celó predrznil do smelega odgovora: „Mama, Petričev Tinček je rekel danes v šoli, da sv. Miklavža sploh ni.“ Hotel sem se najbrž nekoliko pobahati s svojo neustrašenostjo in modrostjo, na kar sem bil, kakor šolarček, lahko in opravičeno ponosen. „Oj ta pregrešni deček! Ker je hudoben, mu sv. Miklavž ničesar več ne prinese in zato také govori“, pokarala me je mati. Zdajci zapoje v veži zvonec; vsa mala družba domačinov slovesno obmolkne, vrata se odpró in v sobo vstopi sv. Miklavž v mašniški obleki, s škofovo mitro in palico. Dolga bela brada mu pada na prsi in dela njegovo bolj malo postavo zeló čestitljivo. Spremlja ga angelj v beli obleki, s krili na ramenih; obraz mu je prijazen in smehljajoč, postava precej velika in debelušna. Otroka kar instinktivno padeva na kolena in skleneva ročice. „Ali sta bila pridna? Ali sta slušala stariše?“ povprašuje naju „sv. Miklavž“ in groza naju obide. Le smehljajoči angeljev obraz nama zopet vzbudi pogum, da jecljava: „Pridna“. — „Prav také, torej molita!“ In sestrica je molila očenaš, jaz pa vero; kolikokrat se je nama ustavila beseda, kolikokrat sva bila na tem, da naju polijó solze! „Ti uže hodiš v šolo; ali se pridno učiš?“ poprašal je mene in pristavil: „Povej mi, koliko je božjih zapovedi!“ „Dvanajst“, odgovorim, na kar mi

pritrdi: „Prav také!“ — Ves ta čas je ropotal parkelj zunaj pred sobo z verigami in sem ter tja udarjal na vrata, in vsakokrat sva zatrepetala od groze. „Sv. Miklavž“ pa je bil zadovoljen z nama, obljubil, da nama donese lepih darov ter naju blagoslovil. Tedaj pa je nagnil knjigo, katero je držal v roki in na kateri so bila tri jabolka na skupičku, také, da mu padejo na tla, in jih je angelj, glasno se zasmijavši, pobral. — Ko se je nebeška gospoda odslovlila, morala sva iti otroka spat.

Drugo jutro sva se vzbudila rano in glej, veselite in radost! Obilo lepih darov sv. Miklavža na mizi! Šibe tudi ni pozabil, a to naju ni strašilo, saj tudi vlandske nisva dosti okušala. — A dogodki prejšnjega večera so mi rojili po glavi; nisem si mogel kaj, da ne bi izdal materi svojih mislij: „Mama, sv. Miklavž pa ne zna katekizma“. — „Kaj ti pride na um, ti nespametni dečko!“ — „Glejte, ko me je vprašal koliko zapovedi je, sem se zmotil in rekel, *dvanajst*. In on je rekel: Prav také! In vender jih je le *deset*“. — No, se je pa tudi on zmotil. — „Glas pa je imel čisto tak, kakor gospod Jeločnik, in tudi majhen je bil také“, ugovarjam zopet. To je bil poslovodja strijčeve trgovine, nam otrokom dobro znan in priljubljen. — Takó sem slutil, kar sem izvedel še-le leta pozneje. — „In angelj je bil podoben naši Miciki in se je čisto také zasmel, kakor ona. Mama, zakaj pa Micike ni bilo včeraj v sobi, ko je prišel sv. Miklavž?“ popraševal sem dalje. — „Micika je morala v kuhinji umivati posodo; ni imela časa, da bi bila pri nas“, je odgovorila mati. — Tudi s tem še niso bili vsi moji dvomi razjasnjeni. „Mama, glejte, ko so padla sv. Miklavžu jabolka na tla, zaropotalo je, kakor bi bila lesena. In niso se prevalila s kupčka, da bi se raztekla po sobi“. Mati je bila očitno v zadregi, kakó naj mi razjasni to prikazen. „Glejte ga, glejte, danes ničesar ne veruje; včeraj pa se je tresel kakor trepetlika. Če boš také govoril, ti ne donese sv. Miklavž nikdar več vezila“. — Uničen sem bil; ponos bil je potr, in pa — take avspicije! Moléal sem, kajti *egoizem* je zmagal. A dvom, ki je bil zasejan v otroškem srcu, ni se dal več izkoreniniti! „Sv. Miklavž“ je s svojim obiskom, ki naj bi me *prav živo* prepričal o njegovi *istinitosti*, vzal mi vso *vero* v sebe, privedel me do skepticizma in nevere i v to lepo, osrečujočo detinsko bajko...

—S.—

Moda in strokoznanstvo.

Spisuje M. Kunc. (Dalje.)

III.

Uplivu tujih šeg se seveda naš narod tudi ne more izogniti, zato pa je treba da si poišče polagoma tudi ona sredstva, katere imajo na tem polju drugi narodi, da si ž njimi obdrži proizvajenje tudi v modnih strokah. V okvirju „Slovenke“ se nam sicer dóslej še ne bode pečati z opisovanjem novodobnih šeg. Nedostaje nam zato še vseh predpogojev, ki omogočujejo, také popisovanje